

**ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ
MONEY, FINANCES AND CREDIT**

DOI: 10.31319/2709-2879.2023iss1(6).283011pp101-110
УДК 658.168.5

Коренюк П.І., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту організацій і адміністрування

Дніпровський державний технічний університет, м. Кам'янське

ORCID ID: 0000-0001-8321-3199

e-mail: korenyukp@gmail.com

Коренюк Л.В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та психології

Український державний університет науки і технологій, м. Дніпро

ORCID ID: 0000-0003-3187-3288

e-mail: lusikorenyuk@gmail.com

Koreniuk Petr, Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Management of Organizations and Administration

Dniprovsk State Technical University, Kamianske

ORCID ID: 0000-0001-8321-3199

e-mail: korenyukp@gmail.com

Koreniuk Ludmila, candidate of economic sciences, associate professor, associate professor of the department of finance, accounting and psychology

Ukrainian state university of science and technology, Dnipro

ORCID ID: 0000-0003-3187-3288

e-mail: lusikorenyuk@gmail.com

**КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ
В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ****CONCEPTUAL PRICIPLES OF IMPROVING THE UKRAINIAN TAX SYSTEM IN THE
CONTEXT OF BUSINESS SOCIAL RESPONSIBILITY**

Податкова система України сформовано подібно до розвинутих європейських країн. З початком великої війни Україна опинилася в складній ситуації: податкові надходження скоротилися і водночас виникла потреба в рази збільшити фінансування оборони.

Податкова реформа досягне своїх цілей, якщо всі підприємства вийдуть з тіні. На нашу думку, доцільно Україні завжди буде ПДВ, адже Україна інтегрується в Євросоюз, а ПДВ там є базовим податком. Спрощена система оподаткування необхідна, і вона вже довела свою корисність у наших умовах. На нашу думку, провідну роль в оподаткуванні мають відігравати податки на землю та інші природні ресурси і майно. І саме ці податки гарантовано будуть поповнювати Зведений бюджет України.

Ключові слова: податки, система, удосконалення, ефективність, ресурси, дохід, інтеграція.

In the conducting military actions on its territory, the main students need is to ensure a harmonious and balanced development in all parts of society. The tax system is of great importance in this regard. The main problem in reforming the tax system lies in the fact that its reforming takes place over a long period of time, and more precisely, from the moment of the declaration of independence of Ukraine. With the beginning of the Great War, Ukraine found itself in a difficult

situation: tax revenues collapsed, and overnight there was a need to receive money. Summarizing the perspectives of the functioning of the new taxation system, it should be emphasized that the public receives an additional share of profits, but the business, most of its representatives it is in a destabilized position, it is not possible to make any additional expenses, because they will significantly reduce the profitability of the activity and the financial stability of the economic entities. The concept of the tax reform, which is discussed in the Office of President, received the name "10-10-10". It foresees a reduction of key tax rates to 10 %: corporate income tax (currently 18 %), personal income tax (18 %) and VAT (20 %). In the phase of implementation of the "10-10-10" program, budget revenues may not fall, but for this it is necessary that all enterprises come out of the shadows. In our opinion, it is appropriate for Ukraine to always have VAT, because Ukraine is integrating into the European Union, and VAT is the basic tax there. A simplified taxation systems is necessary, and it has already proven its usefulness in our conditions. It is necessary to bring labor taxation to rational form, and the EUV should reflect its economic essence, and not be just a tax on the maintenance of modern pensioners. The system of taxation in Ukraine has a significant impact on the formation of the effective part of the budgets of all countries. The tax system must comply with the principles of transparency and accountability. Tax administration should be convenient for all taxpayers and maximally understandable. In our opinion, the leading role in taxation should be played by taxes on land and other natural resources and property. And these taxes are guaranteed to supplement the Consolidated Budget of Ukraine.

Key words: taxes, system, improvement, efficiency, resouers, revenue, integration.

JEL Classification: L10; Q29

Постановка проблеми. В сучасних умовах ведення бойових дій на її території, посилення пандемії та загрози життю населення від COVID-19, головною потребою сучасності є забезпечення гармонічного збалансованого розвитку всіх сфер суспільства.

Основою економіки будь якої держави є податки. За своєю сутністю податки є первинною базовою умовою існування й діяльності держави і, водночас, неодмінною ознакою розвитку культури її населення. У всі часи і в усіх народів держава не могла і не може обходитися без ефективної системи оподаткування.

В сучасних умовах податкова система України лише перебуває на етапі її реформування та становлення. Основна проблема в ефективному функціонуванні податкової системи заключається в тому, що її реформування є досить тривалим і не завжди послідовним. З урахуванням використання досвіду розвинутих країн світу бачимо, що для перетворення існуючої податкової системи в ефективну потрібні глибокі та докорінні перетворення. Особливого значення дослідження проблеми ефективного оподаткування набуває у період активних євроінтеграційних процесів. З розвитком ринкової економіки України та процесів євроінтеграції, досить гостро виникає питання щодо спрямованості формування податкової системи за європейськими підходами та відповідними соціальними стандартами. Зміни в чинному податковому законодавстві є сталими і відбуваються постійно.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Формування ефективної податкової системи України проводилося у досить складних умовах подальшого становлення держави. І, крім того, має місце відсутність досвіду справляння податків як одного з важливих інструментів регулювання сталого соціально-економічного розвитку країни. Вищевказаний процес продовжується, і в наш час триває пошук подальшого вдосконалення процесу модернізації існуючої податкової системи. Адже перед фіскальною службою стоїть завдання стати дієвим інструментом для подолання сучасної економічної кризи і виведення країни на новий потужний економічний рівень [1, 4].

У даному контексті варто підтримати думку, що становлення і розвиток податкової системи в Україні загалом був досить складним, суперечливим і багато в чому спонтанним (детально проаналізовано у наступних розділах). Але загальний напрям цих процесів у цілому все ж був правильним – формування податкової системи і встановлення рівня оподаткування, притаманного для ринкової економіки [3].

Так, окремими питаннями щодо дослідження податкової системи України та її реформування займалася велика низка вчених, зокрема: Андрущенко В.Л. [11], Благодарська О.О. [2], Боришкевич І.І. [10], Іванов Ю. [1], Коваль М.В. [2], Мельник В.М. [11], Мельник П.В. [11], Нечай Н. [3], Омелянович Л.О. [4], Походзіло Ю.М. [5], Сторожук О.В. [7], Ткаченко А.В. [6], Федун Л.М. [7], Шулатова І.С. [8], Юшко С. [9], Якубів В.М. [10], Ярошенко Ф.О. [11] та інші вітчизняні та зарубіжні науковці.

Але окремі напрями даної проблеми щодо потреби в подальшому удосконаленні існуючої податкової системи України з урахуванням соціальної ролі та значимості бізнесу не втрачають своєї актуальності. Відповідно, виникає потреба в проведенні подальших наукових пошуків в даному напрямі.

Формулювання цілей статті є визначення проблемних питань реалізації податкових реформ та розробка основних напрямів реформування податкової системи України в сучасних умовах з урахуванням світового досвіду.

Виклад основного матеріалу. Побудова ефективної податкової системи України завжди за 30 років незалежності була актуальним питанням. Але, як показує реальний досвід, ще залишається багато проблемних питань у вітчизняному оподаткуванні, які чекають свого розв'язування. І не останнє питання в цьому залишається за непрямыми методами впливу держави на формування соціальної відповідальності бізнесу. В історичному аспекті чинна податкова система характеризується окремими періодами, кожен із яких характеризується своїми особливими рисами та ознаками.

Доцільно відмітити наявність певної позитивної тенденції щодо підвищення соціальної ролі бізнесу у вигляді створення нових робочих місць з одного боку та наповнення бюджетів різних рівнів за рахунок нарахувань на заробітну плату та відповідні прибутки підприємців.

Діюча податкова система включає 7 загальнодержавних та 4 місцевих податків та зборів (табл. 1).

Таблиця 1. Податкові ставки в Україні

Рік	Податок з доходів фізичних осіб	Податок на прибуток	ПДВ
1991	максимальна ставка 30 %	35 %	-
1992 — 1993	максимальна ставка 30 %	18 %	28 % та 20 %
1994	максимальна ставка 90 %		28 % та 20 %
1995	максимальна ставка 60 %	30 %	20 % та 0 %
1996 — 2003	10, 15, 20, 25, 30 та 40 %	30 %	20 % та 0 %
2004 — 2006	13 %	25 %	20 % та 0 %
2007	15 %	25 %	20 % та 0 %
2011	15 % та 17 %	23 % та 0 %	20 % та 0 %
2018	максимальна — 18 %, базова — 18 %, мінімальна — 0 %	максимальна — 24 %, базова — 18 %, мінімальна — 0 %	20 %, 14%, 7%, 0% та операції, звільнені від ПДВ.

Введення воєнного стану спричинили зміни у зростанні ролі соціальної відповідальності бізнесу і всіх сферах життя суспільства та торкнулося кожного з нас. В таких складних умовах особливо важливим є забезпечення стабільного надходження податків до бюджетів для стабільного функціонування держави в умовах війни.

Так з 01 квітня 2022 року суб'єкти господарювання з річним доходом у розмірі до 10 млрд можуть перейти на сплату єдиного податку зі ставкою 2 %. При цьому при сплаті єдиного податку не сплачується податок на доходи та податок на додану вартість.

Податок на додану вартість, податок на прибуток, податок на доходи фізичних осіб, акцизний податок та мито – це основа податкових надходжень до Зведеного бюджету України. Доцільно порівняти податкову систему нашої держави з іншими (табл. 2).

Таблиця 2. Особливості встановлення ставок окремих податків у вітчизняній і закордонних податкових системах

Країна	ПДВ	Податок на прибуток	ПДФО	Мито	Акциз
США	-	34%	10-35%	Визначається в доларах на різні групи товарів для країн, з якими не укладені митні договори	Нараховується лише на певні види товарів у відсотках чи у доларах
Китай	13%, 17%	25%	45%	Середня ставка 16,8%. Для імпортих мит від 0% до 270%, для експортих мит від 20% до 50%	3-30% залежно від групи споживчих товарів
ОАЕ	5%	-	-	Диференційовані залежно до укладеного договору з країною	Розглядається можливість введення акцизу на певні товари
Швейцарія	8%	8,5%	11,5%	Митна політика країни відображає політику Європейського Союзу	Для основних груп підакцизних товарів – у вартісному вигляді, для окремих груп – відсоткові ставки, але не більше 25%
Україна	20%	18%	18%	Диференційовані залежно від товарів кодексі України	Диференційовані залежно від підакцизного товару(абсолютні і відносні)

Джерело: складено авторами

Так, податки в США є однією з найкращих та ефективних систем в плані соціальної орієнтації та спрямування. Дана система оподаткування є однією із тих, яка захищає громадян країни через систему пільг та змін ставок оподаткування залежно від доходу. І, це не є обтяжливим для населення та, водночас, сприяє розвитку бізнесу завдяки гнучким адаптивним ставкам податку.

Податкова системи Китаю є цікавою, якщо розглядати податкову систему як систему розподілу податкового навантаження на різні види податків. Податкова система Китаю підтверджує наповнення за рахунок інших податків та зборів. Дана система сприяє розвитку бізнесу і економіки держави в цілому.

Податки в ОАЕ за сутністю являють собою лише незначні надходження в бюджет. В той же час швейцарську систему оподаткування доцільно визначати як систему оптимальних ставок податків, а також як найкращу структуру розподілу між федерацією та кантонами.

Так, в порівнянні з іншими країнами, в Україні має місце одна з найвищих ставок на податок на додану вартість. Крім того, ще однією проблемою сучасної податкової системи України, є низький рівень суспільної свідомості в частині оподаткування.

Намагаючись досягти європейського стандарту, українські законотворці часто змінюють і доповнюють існуючі законодавчі акти. Нині проведено досить багато різних реформ, наприклад податкова, але проблема ефективності функціонування податкової системи залишається однією із найгостріших у суспільстві. В той же час на сьогодні роль податків як регулятора національної економіки лише зростає.

Для того, щоб проаналізувати ефективність функціонування податкової системи України потрібно розглянути її з різних напрямів. Це може бути насамперед величина мобілізованих податкових надходжень та загальна їх частка у Державному бюджеті, кількість великих платників податків, частка підприємств які працюють в тіньовому секторі, проаналізувати адміністрування податкових надходжень тощо.

Податкова система України формується за принципом європейських країн, оскільки питання оподаткування розроблено з урахуванням норм європейського податкового законодавства, а також аспектів податкової політики ГАТТ/СОТ та інших міжнародних економічних організацій (табл. 3).

Таблиця 3. Динаміка та структура формування податкових надходжень до Зведеного бюджету України за 2017–2021 рр.

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2021/ 2017, %
Доходи бюджету, млрд. грн.	1016,9	1184,3	1289,8	1376,7	1662,2	163,5
у % до ВВП	34,1	33,3	32,5	32,8	30,5	
Податкові надходження, млрд. грн. (ПН)	828,2	986,3	1070,3	1136,7	1453,8	175,5
у % до ВВП	27,8	27,7	26,9	27,1	26,6	
у % до доходів бюджету	81,4	83,3	83,0	82,6	87,5	
Прямі податки, млрд. грн.	381,5	465,8	538,1	567,3	716,6	187,8
у % до ВВП	12,8	13,1	13,5	13,5	13,1	
у % до доходів бюджету	37,5	39,3	41,7	41,2	43,1	
у % до ПН	46,1	47,2	50,3	49,9	49,3	
Непрямі податки, млрд. грн.	446,7	520,5	532,2	569,4	737,2	165,0
у % до ВВП	15,0	14,6	13,4	13,6	13,5	
у % до доходів бюджету	43,9	44,0	41,3	41,4	44,4	
у % до ПН	53,9	53,9	49,7	50,1	50,7	

Аналізуючи табл. 3, бачимо що надходження до Зведеного бюджету України у 2021 році становлять 993,2 млрд грн, що на 145,2 млрд грн, або на 17,1 відс., більше 2020 року. В порівнянні з 2017 роком надходження збільшилися на 474,0 млрд грн., або майже в двічі.

З початком великої війни Україна опинилася в складній ситуації: податкові надходження скоротилися і водночас виникла потреба в рази збільшити фінансування оборони. Також зросла кількість людей, яким потрібна соціальна та медичинська підтримка держави.

Отже, воєнний стан є не чим іншим як періодом невизначеності та ризикованості. Причому зростаючих ризиків для всіх бізнесів, як за видами, так і за масштабами зростання. Безперечно, чинна влада різних рівнів вживає низку заходів для мінімізації негативних наслідків, але дана проблема все ж має місце.

Так, далеко не всі компанії могли перейти на 2-відсоткову систему, оскільки в такому разі вони втратили б податковий кредит. Відчутнішу перевагу від нової системи отримали імпортери, які припинили платити ПДВ, тоді як вітчизняні виробники продовжували сплачувати даний податок. У результаті чого конкурентоспроможність українських компаній погіршилася. Протягом квітня-червня надані пільги зі сплати податків на митниці майже вдвічі перевищили суми надходжень від митниці за цей період до загального та спеціального фондів державного бюджету. Наприклад, сума пільг із ввізного мита, акцизу та ПДВ на ввезення автомобілів за ці три місяці становила 26,1 млрд грн, у 14,8 млрд грн обійшлися пільги на пальне – нульовий акциз та зниження ПДВ до 7 % [9].

Таким чином, теоретична концепція та ідеологія реформування відрізняється від практики реалізації змін. Це зумовлено не лише переважно суперечливими нормами законопроекту № 5600, а й існуванням негативних факторів, як от: високий рівень корупції та бюрократії, відсутність прозорості у роботі органів публічного управління, низька гармонізація роботи між інституціями, що реалізують державну політику у сферах управління фінансами, в т. ч. податками.

Вищевказані фактори також знижують ефективність податкової реформи, а досягнення соціальної справедливості у механізмах оподаткування при цьому ще більше ускладнюється. Ми вважаємо, що найбільш суперечливим аспектом з погляду вітчизняного бізнесу залишається потреба держави у наявності тенденції хоча б мінімального зростання податкових надходжень до бюджетів різних рівнів. Це є яскравим вираженням перспектив збільшення податкового навантаження на платників податків.

Зокрема, економічна ефективність Закону №5600 для держави має певний кількісний вимір (табл. 4).

Таблиця 4. Прогнозні дані обсягів доходів Державного бюджету у 2022-2023 рр., млрд грн.

Показники доходів	Роки			Абсолютний приріст, млрд грн		Відносний приріст, %	
	2021 (план зі змінами)	2022 (прогноз)	2023 (прогноз)	2022/ 2021	2023/ 2022	2022/ 2021	2023/ 2022
Податкові надходження	949,5	1 018,6	1 135,1	69,1	116,5	7,28	11,44
загальний фонд	881,6	940,6	1 055,0	59,0	114,4	6,69	12,16
спеціальний фонд	67,8	78,0	80,2	10,2	2,2	15,04	2,82
Неподаткові надходження	134,6	134,8	139,1	0,2	4,3	0,15	3,19
загальний фонд	80,0	85,1	87,3	5,1	2,2	6,38	2,59
спеціальний фонд	54,6	49,7	51,8	-4,9	2,1	-8,97	4,23
Інші доходи	3,1	1,9	1,9	-1,2	0,0	-38,71	0,00
загальний фонд	1,4	0,6	0,6	-0,8	0,0	-57,14	0,00
спеціальний фонд	1,7	1,3	1,3	-0,4	0,0	-23,53	0,00

Проте, парламент зобов'язав платників податків, які мають можливість своєчасно виконувати свої зобов'язання, дотримуватися термінів сплати податків, подання звітності та реєстрації податкових накладних. Роботу СЕА ПДВ поновили й зобов'язали суб'єкти господарювання до 15 липня зареєструвати податкові накладні та розрахунки коригування, термін реєстрації яких спливає між 24 лютого та 27 травня, у Єдиному реєстрі податкових

накладних. До кінця липня потрібно було сплатити податки та збори, які не були сплачено своєчасно [9].

Окрім перспектив посилення податкового тиску на платників податків і зниження інвестиційної привабливості України, порушується сукупність принципів, передбачених вітчизняним податковим законодавством.

Відповідно до даних таблиці 4 забезпечення росту доходів держави заплановано досягати переважно за рахунок збільшення податкових надходжень на 7,3 % у 2022 році у порівнянні із відповідним періодом 2021 року, а також на 11,4 % – у 2023 році в порівнянні із відповідним періодом 2022 року. В той же час, неподаткові надходження зростуть лише на 0,2 % – у 2022 році та на 3,2 % – у 2023 році. Зазначені в таблиці 5. дані є прогнозними, проте Уряд стверджує, що робота нової системи оподаткування забезпечить ріст надходжень не менше, ніж на 60,0 млрд грн за 2022 рік за рахунок: проведення реформ у частині індексації ставок податків та зборів – на 1,58 млрд грн; визначення чистого прибутку підприємств – на 1,2 млрд грн; збільшення надходжень від сплати податків на прибуток підприємств – на 4,1 млрд грн, ПДВ – на 6,3 млрд грн, акцизного податку – на 5,0 млрд грн, еко логічного податку – на 2,5 млрд грн, рентної плати за користування для видобування корисних копалин – на 4,0 млрд грн, єдиного податку – на 0,1 млрд грн; встановлення мінімального податкового зобов'язання – на 10,1 млрд грн.

Узагальнюючи перспективи функціонування нової системи оподаткування варто наголосити, що держава отримає додаткову частку прибутків, проте бізнес, більшість представників якого знаходяться у дестабілізованому становищі, не здатен нести додаткові витрати, оскільки вони значно знизять рентабельність діяльності та фінансову стійкість господарюючих суб'єктів.

Таким чином, бізнесовий сектор національної економіки має право вважати, що законопроект №5600 не враховує позицію підприємців, а нова запропонована система оподаткування ігнорує принципи стабільності, можливості довгострокового планування й прогнозованості державної політики, що у сукупності беззаперечно матиме негативний вплив на сумлінних платників податків. Так, на державному рівні заявлено щодо радикальної податкової реформи. Ідеться про зниження ставок податку на прибуток підприємств, податку на доходи та податку на додану вартість. Більше того, ухвалення найбільших змін до податкового законодавства за часів незалежності може бути ще до закінчення війни.

Концепція новітньої податкової реформи отримала назву "10-10-10" (табл. 5).

Таблиця 5. Реформа «10-10-10» ставки податків

Назва податку/збору	Чинна ставка	Пропонована ставка у реформі Гетманцева	Пропонована ставка у реформі Шурми	База оподаткування
На прибуток підприємств	18%	18%	10%	Різниця між доходами та витратами підприємства (чистий прибуток)
На доходи фізичних осіб	18%	30%	10%	Дохід громадянина (заробітна плата, проценти за депозитом, дохід від продажу майна тощо)
На додану вартість	20%	20%	10%	Входить у вартість товару для кінцевого споживача
Військовий збір	1,5%	0%	3%	Дохід громадянина (заробітна плата, проценти за депозитом, дохід від продажу майна тощо)
ЄСВ	22%	0%	0%	Фонд заробітної плати працівника до вирахування податків на дохід

Вона передбачає зниження ставок ключових податків до 10 % : податку на прибуток підприємств (наразі 18 %), податку на доходи фізосіб (18 %) та ПДВ (20 %). Крім того, пропонується скасувати єдиний соціальний внесок (ЄСВ, 22 % від фонду оплати праці працівника, для ФОПів – щонайменше 22 % від мінімальної зарплати) , а от ставку військового збору підвищити вдвічі, до 3 % .

В таких умовах НБУ підтримує зміни до чинного податкового законодавства, які сприяють спрощенню адміністрування податків, на складність та витратність якого часто нарікає бізнес, без негативного ефекту на податкові надходження. Не знайде підтримки ідея Шурми і в Мінфіні, хоча потенційну реформу там коментують стримано.

Будь-які зміни до чинного податкового законодавства, у тому числі нововведення з метою лібералізації та зниження ставок податків, можуть бути проведені лише після проведення комплексних та всебічних економічних розрахунків і обов'язково за умови винайдення відповідних компенсаторів.

І що цікаво, при цьому сума доходів, які збирають податкова та митниця, становить лише 80-100 млрд грн.

Втрати доходів держбюджету у результаті реформи «10-10-10» розраховані у табл. 6.

Таблиця 6. Розрахунок втрат доходів держбюджету реформи «10-10-10»

Показники	Надходження 2021 р.	Розрахункове надходження, 2022 рік	Розрахункова втрата бюджету
ПДФО, млрд. грн.,	349,8	194,3	155,5
Податок на прибуток підприємств, млрд. грн.	163,8	91,0	72,8
ПДВ, млрд. грн.	536,5	268,25	268,25

В інвестиційній компанії Dragon Capital вважають, що в разі реалізації реформи "10-10-10" доходи бюджету можуть не впасти, але для цього необхідна низка умов. А сама головна, що вона спрацює лиш лише, якщо всі вийдуть з тіні. Відповідно, збільшуються права податківців щодо відстеження ухилень від сплати податків. Платити мають будуть всі.

Зниження податків досить часто пов'язують з підвищенням інвестиційної привабливості, але цей фактор навряд чи реалізується, якщо реформу проводити зараз. Автори реформи "10-10-10" вважають, що обмеження ЄС не є перешкодою.

Для обслуговування всіх боргів державі потрібно мобілізувати достатні обсяги доходів, і зниження податкових ставок без належних компенсаторів цьому навряд чи сприятиме.

Висновки. На нашу думку, доцільно Україні завжди буде ПДВ, адже Україна інтегрується в Євросоюз, а ПДВ там є базовим податком. Спрощена система оподаткування необхідна, і вона вже довела свою корисність у наших умовах. Можливість започаткувати справу з мінімальними адміністративними витратами, можливість утримувати себе та сім'ю і не висіти на ший в решти платників податків, а також можливість захиститись від вибіркового застосування законодавства з боку податкових органів. Формат існування спрощеної системи є досить дискусійним, але вона має право на існування. Має обов'язково бути аналітичний підхід до роботи податкових органів.

Потрібно привести оподаткування праці до раціонального вигляду, а ЄСВ має відображати свою економічну сутність, а не бути просто податком на утримання сучасних пенсіонерів. Потрібно забезпечити, на нашу думку, соціальну рівність застосування чинного податкового законодавства.

Війна наочно продемонструвала соціальну значимість громадських організацій та культури благодійності. Потрібно підтримувати такі організації та об'єднання громадян. Отже, податкова система має зважати на реальні обмеження та обставини.

Успішна побудова ефективної податкової системи є важливою умовою інтегрування України у європейську і світову економіку. Так, певною мірою соціальна несправедливість обумовлена високими ставками податків, що вимагає подальших наукових досліджень в цьому напрямі.

Цивілізована податкова система має відповідати принципам простоти і прозорості. Справляння податків при цьому має бути зручним для всіх платників та максимально зрозумілою. На нашу думку, провідну роль в оподаткуванні мають відігравати податки на землю та інші природні ресурси і майно. І саме ці податки гарантовано будуть поповнювати Зведений бюджет України.

Список використаної літератури

1. Іванов Ю. Функції податків та податкове регулювання. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2009. Вип. 19. С. 36-43.
2. Коваль М.В., Благодарська О.О. До питання про використання в Україні міжнародного досвіду реформування податкових та митних органів. *Вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2016. Вип. 38. Том 1. С. 152-156.
3. Нечай Н. Фінансова та податкова політика України в 1917–1918 рр. *Вісник податкової служби України*. 1999. № 26. С. 48-51.
4. Омелянович Л.О. Податкова система : навч. посіб. Донецьк : Дон- ДУЕТ, 2005. 276 с.
5. Походзіло Ю.М. Становлення податкової функції держави на українських землях у часи Київської Русі та феодальної роздробленості XII–XIV ст. *Право та інновації*. 2017. № 4 (20). С. 69-74.
6. Ткаченко А.В. Історія становлення та розвитку податкової системи України. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2018. № 2 (22). С. 128-132.
7. Федун Л.М., Сторожук О.В. Фіскальна ефективність податку на додану вартість в Україні. *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. 2016. № 1. С. 206-223.
8. Шулатова І.С. Поняття і сутність Державної фіскальної служби України. *Форум права*. 2014. № 3. С. 447-455.
9. Юшко С. Роль податкових надходжень у формуванні доходів бюджету. *Світ фінансів*. 2019. № 3(60). С. 139-149.
10. Якубів В.М., Боришкевич І.І. Проблеми й перспективи вдосконалення спрощеної системи оподаткування в Україні. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2014. Вип. 10(2). С. 15-22.
11. Ярошенко Ф.О., Мельник П.В., Андрущенко В.Л., Мельник В.М. Історія оподаткування : навч. посіб. Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2004.

References

- [1] Ivanov Yu. (2009) Funktsii podatkiv ta podatkovye rehulivannia [Functions of taxes and tax reconciliation]. *Formuvannia rynkovoї ekonomiky v Ukraini*, Issue 19, pp. 36-43.
- [2] Koval M.V., Blahodarcka O.O. (2016) Do pytannia pro vykoryctannia v Ukraini mizhnarodnoho docvidu reformuvannia podatkovykh ta mytnykh ophaniv [Regarding the issue of the application in Ukraine of the international document on the formation of tax and customs authorities]. *Visnyk Uzhhorodckoho natsionalnoho univercytetu. Seria Pravo*, Issue 38, vol. 1, pp. 152-156.
- [3] Nechai N. (1999) Financova ta podatкова polityka Ukrainy v 1917–1918 pp. [Financial and tax policy of Ukraine in 1917–1918 pp.]. *Vicnyk podatkovoi cluzhby Ukrainy*, no 26, pp. 48-51.
- [4] Omelianovych L.O. 2005 *Podatкова systema* [Tax system]. Donetsk : Don- DУЕТ. (in Ukrainian)
- [5] Poxodzilo Yu.M. (2017) Stanovlennia podatkovoi funktsii derzhavy na ukrainskykh zemliakh u chasy Kyivskoi Rusi ta feodalnoi rozdroblenosti XII–XIV st. [The establishment of the tax

- function of money on Ukrainian lands during the time of Kyiv Street and feudal post-subsistence XII-XIV c.]. *Pravo ta innovatsii*, no 4 (20), pp.69-74.
- [6] Tkachenko A.V. (2018) Istoriiia stanovlennia ta rozvytku podatkovoi systemy Ukrainy [History of formation and development of the tax system of Ukraine]. *Visnyk Berdianckoho univercytetu menedzhmentu i biznesu*, no 2 (22), pp. 128-132.
- [7] Fedun L.M., Storozhuk O. V. (2016) Fickalna efektyvniat podatku na dodanu vartict v Ukraini [Fiscal efficiency of VAT in Ukraine]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoho universytetu derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy*, no 1, pp. 206-223.
- [8] Shulatova I.C. (2014) Poniattia i sutnist Derzhavnoi fickalnoi cluzhby Ukrainy [Concept and content of the Youth Fiscal Service of Ukraine]. *Forum prava*, no 3, pp. 447-455.
- [9] Yushko C. (2019) Rol podatkovykh naxodzhen u formuvanni doxodiv biudzhetu [The role of tax revenues in the formation of budget revenues]. *Svit financiv*, no 3(60), pp. 139-149.
- [10] Yakubiv V.M., Boryshkevych I.I. (2014) Problemy y perspektyvy vdoskonalennia sproshchenoi systemy opodatkuvannia v Ukraini [Problems and perspectives of the implementation of the common taxation system in Ukraine]. *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu*, Issue 10 (2), pp. 15-22.
- [11] Yaroshenko F.O., Melnyk P.V., Andrushchenko V.L., Melnyk V.M. (2004) *Istoriiia opodatkuvannia* [History of taxation]. Irpin : Natsionalna akademiia DPC Ukrainy. (in Ukrainian)